

Затверджено
наказом президента КиМУ №043
від 31 березня 2025 року

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА НАВЧАННЯ НА
ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ «ЖУРНАЛІСТИКА»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С7 «ЖУРНАЛІСТИКА»
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ С «СОЦІАЛЬНІ НАУКИ, ЖУРНАЛІСТИКА,
ІНФОРМАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»
ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНЕМ
(на основі ступеня – бакалавр)**

Пояснювальна записка

Програму фахового вступного випробування для абітурієнтів, які бажають навчатися на основі освітньо-професійної програми «Журналістика» за спеціальністю *С7 Журналістика*, галузі знань *С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»* за першим (бакалаврським) рівнем на другому курсі, розроблено з урахуванням вимог до знань, умінь і навичок учнів загальноосвітніх шкіл.

Мета фахового вступного випробування:

- 1) виявлення рівня готовності абітурієнтів до опанування журналістського фаху;
- 2) розкриття творчого потенціалу вступника;
- 3) оцінка навичок володіння писемним мовленням і уміння характеризувати події та явища;
- 4) перевірка здатності точно й повно розкривати тему, грамотно викладати свої думки українською мовою.

Структура: фахове вступне випробування для абітурієнтів за спеціальністю *С7 Журналістика* за рівнем вищої освіти *бакалавр*, складається з:

1. 20 тестових завдань, кожне з яких містить по три варіанти відповіді, з яких необхідно вибрати лише одну правильну.

2. Творчого завдання:

- написання творчої роботи на одну із запропонованих тем. Учасникам фахового вступного випробування пропонується 5 тем, одну із яких вони обирають відповідно до своїх інтересів та досвіду життєвих спостережень.

Основні вимоги до творчої роботи:

- подати власне бачення названої теми, розуміння її (навіть якщо воно розходиться із загальноприйнятим);
- використати усі можливості для виявлення своєї особистості при написанні роботи, розкрити власне світобачення, ерудицію, загальноосвітню підготовку, ставлення до явищ, подій і думок;
- продемонструвати вміння використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови, викладати матеріал логічно, послідовно.

Обсяг письмової роботи – 1,5–2 сторінки.

3. За наявності представити на розгляд комісії власні творчі роботи (якщо є, то й публікації або матеріали, підготовлені для телебачення чи радіо, рекомендації редакцій), а також відповісти на питання співбесіди щодо розуміння обраного фаху та причин його вибору.

Особливість фахового вступного випробування серед абітурієнтів полягає у відборі не лише обізнаних, а й творчих особистостей, що мають виявити такі специфічні **здібності**:

- уміння спостерігати за навколишнім життям, вирізняти в ньому суттєве, актуальне, значуще для людини, її суспільного життя;
- уміння збирати інформацію з конкретної проблеми (теми);
- навички аналізу та систематизації зібраних фактів, вміння робити, висновки;
- комунікабельність і спроможність вести діалог;
- здатність розпізнати в співбесідникові риси особистості й розкрити їх якомога повніше;
- спроможність розрізнити суттєве й другорядне, узагальнити факти;
- уміння знайти творчий хід, що дає змогу оригінально підійти до зібраного матеріалу й поставити проблему своєрідно, особистісно, яскраво;
- нахил до образно–логічного, метафоричного осмислення фактів;
- бачення твору в текстовому, звуковому чи візуальному вираженні, спроможність запропонувати синкретичне втілення обраної теми (наприклад, у вигляді сценарію відеокліпу);
- елементарне розуміння специфіки основних жанрів журналістики – повідомлення, інтерв'ю, бесіди (діалогу), репортажу, кореспонденції, коментарю, фейлетону;
- уміння визначати специфіку газети, журналу, радіо, телебачення.

Вимоги до професійного відбору за спеціальністю С7 Журналістика

Абітурієнти Навчально-наукового інституту журналістики, кіно і телебачення спеціальності *С7 Журналістика* повинні:

- вміти спостерігати й аналізувати факти, події і явища сучасного життя, визначати найсуттєвіше, ставити факти в причинно-наслідковий зв'язок, порівнювати їх, зосереджувати увагу на основному, що може стати підґрунтям для визначення актуальної проблеми;
- у написанні творчої роботи проявити індивідуальний підхід до висвітлення теми, вміння знаходити найраціональніші шляхи щодо її розробки, визначати неординарну структуру викладу матеріалу;
- виявити здатність мислити творчо, викладати свої думки яскравою, образною мовою, використовувати її багатство, художні засоби в зображенні дійсності, орієнтуватися на практичний досвід роботи журналістів періодичних видань, радіо, телебачення, критично оцінювати творче надбання засобів масової інформації, відбирати з цього надбання те, що має перспективи розвитку та вдосконалення;
- робити ґрунтовні висновки, визначати найдоцільніші шляхи втілення їх у повсякденне життя, прогнозувати наслідки реалізації таких висновків;
- спілкуватися з людьми, налагоджувати творчі й особистісні контакти, цілеспрямовано вести розмову зі співрозмовником, виявляти тактовність, зацікавленість до того, про що йдеться під час спілкування, відрізняти головне від другорядного, заохочувати для співпраці.

**Критерії оцінювання знань абітурієнтів
за спеціальністю С7 Журналістика,
рівень вищої освіти бакалавр**

Найвищий бал, який може отримати абітурієнт – 200.

1. Максимальна кількість балів за тестові завдання – 60 (3 бали за кожну правильну відповідь).

2. Максимальна кількість балів за якість виконання письмової творчої роботи – 90.

Оцінка в балах виставляється так:

– високий рівень (90 балів – повністю виконане завдання (без фактичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних помилок);

– середній рівень (70 балів – в основному завдання виконано правильно, подано обґрунтування відповіді, але є незначні помилки, не більше шести (у тому числі фактичні, орфографічні, граматичні, пунктуаційні);

– достатній рівень (40 балів – завдання виконано в основному правильно, але без прикладів чи обґрунтування, при цьому допущено не більше дев'яти помилок (у тому числі фактичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних).

Бали також знімаються за допущені виправлення у роботі: одне виправлення – 1 бал, два виправлення – 2 бали, три виправлення – 3 бали, чотири виправлення і більше – 4 бали.

Виправляються, але не враховуються помилки, що спотворюють звуковий склад слова, наприклад, «оперігати» (замість оберігати), «докша» (замість дошка).

Під час підрахування помилок дві негрубі (негрубими є помилки, які не мають істотного значення для характеристики грамотності абітурієнта вважаються за одну. Одна негруба помилка не враховується. До негрубих відносять такі помилки:

- у винятках з усіх правил;
- у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- у разі, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- у випадках, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...);

При підрахуванні повторювані помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну (повторюваними вважаються орфографічні помилки в одному й тому ж слові, яке вживається декілька разів, або в корені однокореневих слів).

3. Максимальна кількість балів за власний творчий доробок (публікації або матеріали, підготовлені для телебачення чи радіо, рекомендації редакцій), а також відповідь на питання співбесіди щодо розуміння обраного фаху та причин його вибору – 50.

- 45-50 балів – наявність власного творчого доробку; вміння вирішувати „проблемні” ситуації, пов’язані з журналістською практикою; бездоганне грамотне зв’язне мовлення.

- 40-44 балів – наявність власного творчого доробку; грамотне зв’язне мовлення; недостатній рівень вирішення „проблемних” ситуацій, пов’язані з журналістською практикою.

- 30-39 балів – наявність власного творчого доробку; належного зв’язного мовлення; навички науково-практичного мислення продемонстровані на невисокому рівні; вирішення „проблемних” ситуацій викликає труднощі.

Загальні критерії оцінювання знань абітурієнтів за фахове вступне випробування

170–200 балів – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді на 18-20 тестових завдань, пройшов фахове вступне випробування та під час співбесіди показав, що

- має чітке розуміння суті, значимості майбутнього фаху;
- виявив уміння образно мислити, системно викладати свої думки;
- розуміється у специфіці друкованої журналістики;
- має творчу уяву;
- уміє образно мислити;
- уміє спостерігати;
- уміє контактувати з аудиторією;
- виявив навички інформаційного та аналітичного письма.

140–169 балів – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді на 14-17 тестових завдань, пройшов фахове вступне випробування та під час співбесіди показав, що

- виявив розуміння специфіки журналістської діяльності;
- виявив уміння спостерігати за подіями та явищами, визначати в них найсуттєвіше;
- виявив уміння відрізняти аналітичний матеріал від інформаційного;
- виявив уміння визначати у тексті головну думку, але не зовсім чітко викладає її зміст;
- при відповіді на окремі питання не чітко сформулював свої думки.

100–139 балів – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді на 10-13 тестових завдань, пройшов фахове вступне випробування та під час співбесіди показав, що

- в основному правильно визначив специфіку журналістської праці;
- виявив уміння формулювати свої думки, але не завжди послідовно викладає їх;
- виявив уміння визначати в фактологічному ряді головне і другорядне, але не виявив розуміння причинно-наслідкових зв'язків фактів;
- не виявив уміння образно мислити, хоч думки викладає системно.

Менше 100 балів – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді менш, ніж на 10 тестових завдань, погано показав себе на фаховому вступному випробуванні. З цього видно, що абітурієнт

- не сформував мотивації вибору майбутньої професії;
- не виявив уміння образно, системно мислити;
- не наділений здібностями збирати, відбирати, систематизувати факти;
- не виявив уміння визначати причинно-наслідковий зв'язок фактів, подій.

За результатами фахового вступного випробування зараховуються абітурієнти, які отримали від **100-200 балів**. Ті, хто отримав **99 балів** і нижче, не допускаються до конкурсного відбору.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дві Русі. За заг. ред. Л.Івшиної. Київ: Українська прес-група, 2004. 496 с.
2. Костенко Ліна. Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала: Лекція, прочит. в Нац. ун-ті «Києво-Могилянська академія» 1 вересня 1999р. 2-ге вид. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 32 с.
3. Лизанчук В.В. Не лукавити словом. Львів, 2000. 560 с.
4. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. Довідник. Київ: Освіта, 2002. 228 с.
5. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Ковальчук О.Г. Українська література: Підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Освіта, 2006. 512 с.
6. Україна Incognita /За загальною редакцією Л.Івшиної. Київ Українська прес-група, 2004. 400 с.
7. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. Київ: Освіта, 2005. 208 с.
8. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. 5-е вид. Київ: ЦУЛ, 2011. 496 с.
9. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової комунікації: Навч. посібник. Київ: Знання, 2011. 351 с.
10. Актуальні питання філології: Збірник наукових праць. Випуск 1. Київ: КиМУ, 2011. 260 с.
11. Зеленько А.С. Загальне мовознавство: Навч. посібник. Київ: Знання, 2010. 380 с.
12. Борисова З.У., Євсєєва І.П. Українська мова: Навч. посіб. Київ: МАУП, 2007. 72 с.
13. Гриценко Т.Б. Українська мова професійним спрямуванням: Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2010. 624 с.
14. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. Київ: Алерта, 2011. 696 с. (з табл.)

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Підручники, посібники, хрестоматії:

1. Михайлин І.Л. Основи журналістики. Підручник. 5-те вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 496 с. URL: http://shron.chtyvo.org.ua/Mykhailyn_Ihor/Osnovy_zhurnlistyky.pdf
2. Москаленко А. Теорія журналістики Київ : ЕксОб, 2002. 335 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/981649/>
3. Різун В.В. Основи журналістики у відповідях та заувагах Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. 80 с. URL: <http://journ-port.at.ua/publ/24-1-0-612>
<http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=book.index&book=46>
4. Рус-Моль, Штефан. Журналістика: Посібник / Пер. з нім. В. Климченко; наук. ред. В. Іванов. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. 343 с. URL: <http://www.aup.com.ua/uploads/rus-mol.pdf>